

18. november 2021

Inatsisartut ingerlatsinermut maleruagassaasa § 37 imm. 1 tunngavigalugu Naalackersuisunut ukuningga apeqquteqaateqarpunga:

Naalackersuisunut apeqquteqaatit:

- 1. Naalackersuisut suliniutigissallugu pilersaarutigaat, nammineq kissaatiginngisaminnik meerartaarsinnaanngitsut meerartaarsinnaannginnerup maani Kalaallit Nunaanni nappaatit akuerineqarnissaa?**
- 2. Naalackersuisut naatsumik nassuiarsinnaavaat, aappariit meerartaarsinnaanngitsut, nunanut allanut, tassani Danmarkimut, namminneq kissaatiginngisaminnik meerartaarsinnaannginnerminnut katsorsartikkiartorsimanersut, tassani pineqarpoq IVF aamma ICD atorlugu katsorsartinneq?**
 - a. Ukiuni tallimani kingullerni tamatuma ineriartornera eqqarsaatigalugu qanoq ingerlasoqarsimava?**
 - b. Aappariit meerartaarsinnaanngitsut agguaqatigiisillugu qanoq akiliisimappat suliaritinnermini, assersuutigalugu Danmarkimi IVF-mik katsorsartinneq?**
- 3. Aningaasatigut allaffissornikkullu pisortanut kinguneri qanoq issappat, Kalaallit Nunaata meerartaarsinnaannginneq maani Kalaallit Nunaanni nappaatit akuerippagu, taamaasilluni katsorsartinneq peqqissutsimut neqeroorutitut ilaalerluni?**
- 4. Peqqinnissaqarfimmut ukiumut qanoq aningaasatigut naleqassava, aappariit meerartaarsinnaanngitsut IVF aamma ICD-mik katsorsartinneqartalissappata?**
- 5. Naalackersuisut nalilerpaat meerartaarsinnaannginnerup nappaatit akuerineqassappat nappaatinut allanut atorneqalissasoq, nappaatinut Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfiup suliarisinnaanngisaanut? Akissut tunngavilersoqquneqarpoq.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit)

Tunngavilersuut

2018-imi upernaanerani, taamani Naalackersuisuusut aaliangerput meerartaarsinnaanngitsut Danmarkimi IVF- aamma ICD passunneqartarnerat unitsinniarlugu¹. Tassunga peqqutaasut ilagisimavaat, Kalaallit Nunaanni meerartaarsinnaannginneq nappaatit akuerineqanngimmat naak, Nunat tamalaat peqqissutsimut suleqatigiiffiata, WHO-p, meerartaarsinnaannginneq nappaatit akuerisimagaluaraa.

¹ <https://sermitsiaq.ag/barnloese-faar-svaekket-behandlingsmuligheder>

Nalunaarusiap nutaanngitsup paasinarsisippaa, Kalaallit Nunaanni meerartaarsinnaannginneq Skandinaviamut sanilliullugu ajornartorsiutaanerusoq². Naartuersittarnerup oqallisigeruttulernerani kissaateqaleruttornitsinnilu innuttaasut akisussaaqataanerulernissaannik ilaatigut peqqissumik atoqatigiinnermut tassungalu malitsigalugu peqqissutsimut aningaasartuutit qaffannerat, isumaqarpunga erseqqissassallugu pissusissamisoortoq, meeqqanik peqqissunik amerlanernik asannittunik isumassuisunillu angajoqqaalinnik pisariaqartitsigatta. Meerartaarsinnaanngitsut ilaqtariikkajupput nukissallit ingerlalluartullu, iluunngarlutik meerartaarusuttut, naapertuuppallaaranilu naapertuillaanngitsutullu isigineqarsinnaalluni, arnat ilaasa ukiumut arlaleriarlutik naartuersittarnerinut³.

Paaserusuppara, aappariit qassit meerartaarsinnaannginnerminni ikiorneqarnissamut unaminartorsiorsimanersut, aamma naartuniarnerminni Danmarkimut angalanermut ineqarnermullu aningaasartuutit matussuserniarneranni, tassami inunnut taakkununga inuttut- aningaasatigullu kingunerlutsitserujussuarsinnaammat⁴.

Peqqissuunissap ineriartorerata sunnernerani suliniutinik, kissaataanngitsumik naartuersinnermit meeqqallu inuusartut amerlisinniarlugit peqqissutsimut tunngasunik aaqqissuusseqqinnerit pisariaqartinneqarput, pitsaanngitsumik ingerlanerup naartuersittartut suli amerlavallaarneranni oqimaatigiisitsinissaq eqqarsaatigalugu.

Inuunerissaarnissatsinnut aningaasartuutigit tamaviaartitsipput, taamaattumillu qangarnik sakkortunermik tulleriissaarisariaqarpugut, tassami Naalakkersuisut suli ilinniartitaanermut- suliffeqarnermullu tunngasunik aaqqissuusseqqinngimmata, amerlanernik sulilersitsisussamik aammalu nunatta karsianut isertitanik qaffaataasussanik inuunerissaarnissatsinnut aningaasartuutinut qaffassimasunut akiliutissatsinnik.

Taamaattumik paaserusuppara, Naalakkersuisut meerartaarsinnaannginneq nappaatitut akuerissallugu pilersaaruteqarnerisut, aammalu suleqatigiissanersugut aningaasanik amerlanernik pissarsiniarluta peqqissutsip annertusarnissaanut suliniutinullu akuerineqarnissamut piukkunnartunut Kalaallit Nunaanni meeqqat inunngortartut amerlisinnissaat anguniarlugu.

Apeqqutima ullut suliffiusut qulit qaangiutsinnagit akineqarnissaat kissaatigaara.

² https://www.sdu.dk/sif/-/media/images/sif/udgivelser/2005/groenland/sygdom_og_helbred_i_groenland.pdf

³ <https://sermitsiaq.ag/aborttallet-ligger-fortsat-hoejt>

⁴ <https://sermitsiaq.ag/node/213581>